

..... Σ Η Μ Α

Ἀκοῦτε τῆ λαογραφικῆ ἐπιπομπῆ τοῦ σταθμοῦ μας; " Ποντιακοὶ ἀντίλαλοι ", πού γράφει καί ἐπιμελεῖται ὁ συνεργάτης μας Στάθης Εὐσταθιάδης.

Μουσική ἐπιμέλεια Ἡρακλῆ Κοκοζίδη.

..... τό σῆμα σβῆνει

Ἀπό τῆ συλλογῆ Ἀνέστη Ζακαρίδη, θά σᾶς παρουσιάσωμε σήμερα, ἀγαπητοὶ ἀκροαταί, ὁμορφα ὁλιστιχὰ τῆς ἀγάπης.

Ὁ ἔρωτας φωλιάζει στίς καρδιές τῶν παιδιῶν, μά καί τῶν κοριτσιῶν, μέ μιὰ διαφορὰ, ὅτι τὰ κορίτσια θέν τόν ἐκδηλώνουν. Εἶναι ντροπή στίς κοπέλλες, νά φανερώνουν τόν ἔρωτά τους, θά ἦταν ἄπρεπο αὐτό, ἀσυμβίβαστο μέ τὰ ἦθη καί ἔθιμα, ἀντίθετο γέ μέ τήν παράδοση.

Ὅμως τούτη ἡ ἐπιταγῆ τῆς ἰδιόμορφης Ποντιακῆς ζωῆς, ἀφορᾷ τόν ἐξωτερικό κόσμο. Ἡ ἐρωτευμένη κόρη, πού τήν καρδιά της κατακαίει ἡ ἀγάπη, χωρίς νά θέλη, θά προδώσῃ τό αἶσθημά της. Ὁ νέος, πού τήν ἀγαπᾷ, βλέπει μέσ' στά μάτια της τόν ἔρωτά τους.

Κόρη, τ' ὀμμάτια σ' λέγν' ἄτο, τ' ἐγάπ' ς καμμένον εἶσαι,
ἀκλερον νά ἔν τό κρεββάτ; χωρίς ἐμέν ντό κείσαι.

Ὁ ἔρωτάς σου φαίνεται, μέσ' στή γλυκειά ματιά σου, κεῖ πού στρώνεις, νά κοιμηθῆς, ἄχ.. νᾶμουν συντροφιά σου.

..... ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Ἡ ἀληθινή ἀγάπη, ἔχει πολλές φορές παράξενες ἐκδηλώσεις. Εἶσαι ἐρωτευμένος καί νοσταλγεῖς τήν ἀγαπημένη σου. Θέλεις, νά συναντηθῆς μαζί της κι' ἔχεις τόσα νά τῆς πῆς. Τήν συναντᾷς, μά..... βυθίζεσαι στή σιωπή, σέ πιάνει τό παράπονο. Πῶς ἐξηγεῖται ἄραγε τούτη ἡ παράξενη ἐκδήλωση;

Ἀκοῦστε τό ὁλιστιχό:

Τρανόν κακόν ἐγράφεα, θέν κ' ἐγροικῶ νά λέγω,
ἐλέπ' ἄτο, θέλω νά φεύ', ἀπιδιαβαίν' πά κλαίω.

Δέν ξέρω, τί νά πῶ. Τήν βλέπω, μά θέλω νά φύγω. Φεύγει, μέ πιάνει τό κλάμα.

Ἡ ἐξήγηση εἶναι ψυχολογική. Ὁ νέος θά ἔχει κἀνη πολλά ὄνειρα, μά βλέπει, πῶς εἶναι δύσκολη ἡ πραγματοποίησή τους. Ἴσως ὑποσχέθημε στήν ἀγαπημένη του, νά τῆς δώσῃ χαρά καί εὐτυχία, μά βλέπει, πῶς διάφορα ἐμπόδια τῆς ζωῆς θέν τοῦ ἐπιτρέπουν, νά προχωρήσῃ στό ὁρόμο, πού χάραξε.

Αίσθάνεται ένοχος. Νά τήν έγκαταλείψη, δέν μπορεῖ, νά κάνη αυτό, πού θέ-
λει, δυσκολεύεται.

'Ελέπ'άτο, θέλω νά φεύ', άπιδιαβαίν', ματουμαι,
τή νύχταν, όνταν άγνεφώ, άτέναν έθυμουμαι.

..... ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Στό άκόλουθο δίστιχο, ό νέος λέει ζεκάθαρα στήν άγαπημένη του, τό τι
αίσθάνεται γι'αυτήν. Φανερώνει τή μεγάλη του, άδυναμία, λέγοντάς της,
πώς.....

'Ήσύ κορτσόπον έμορφον, και γιά τ'έσέν λιγοῦμαι,

Και έπειτα μέ τρόπο λυρικό τήν παρακαλεῖ, νά βάλη τή χοντρή της πλε-
ξούδα γιά μαξηλάρι, γιά νά κοιμηθῆ.

Τήν τσάμα σ'θέκον μαξηλάρ', άς κείμαι και κοιμουμαι.

'Ο πόθος, πού έκφράζει, εῖναι θερμός, μά και ~~αίσιμα~~ ^{θερμό} τό αἶσθημα, άπ'
όπου πηγάζει, αἶσθημα πραγματικό, πού προδίνει στό βάθος τόν άληθινό
άνθρωπο, πού ξέρει, νά εκτιμᾷ τόν έρωτα και νά οίκοδομη πάνω σ'αυτόν
τήν ευτυχία του.

..... ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ

'Ανοῦστε τώρα και κάτι τό κωμικό. 'Βιείνη τόν εκτιμᾷ και θέλει, νά
τόν κάνη κουμπάρο, μά εκείνος σκλαβώνεται από τήν ευγενική της συμπε-
ριφορά και τήν έρωτεύεται. Παράξενα πράγματα. Τί πρέπει, νά γίνη λοιπόν;
"Αν εκείνη ἤθε έώωσε τήν καρδιά της άλλου, τίποτε δέν γίνεται, άν όχι,
τότε κάποια εξέλιξη μπορούμε, νά έχωμε και ἡ ώρα πού φέρνει, ό χρόνος
δέν τό φέρνει -λέει μιά παροιμία.

Χίλια χαπέρια έστειλεν, νά φτάγ'άτεν κουμπάραν,
κι'έγώ σιοπός ιμ'έτερον, ν'άηλι άγγέν τήν μάρσαν.

..... ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Κοντά σας και πάλι, τήν έρχόμενη Τρίτη, αυτή τήν ώρα.

..... Σ Η Μ Α , , , , ,

Μετεδόση ή λαογραφική έκπομπή τοῦ σταθμοῦ μας: " Ποντιακοί αντί-
λαλοι ", πού γράφει και έπιμελεῖται ό συνεργάτης μας Στάθης Βύσταθιάφης

Μουσική έπιμέλεια 'Ηρακλή Κοκοζίδη.

..... τό σῆμα σβήνει